

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. Zijne Excellentie de Minister voor
Rechtsbescherming,
de heer drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Breda, 21 augustus 2018

Betreft: **consultatie voorontwerp “Wet opheffing verpandingsverboden”**

Hooggeachte heer Dekker,

INLEIDING

Met veel belangstelling is kennis genomen van het voorontwerp van wet tot opheffing van de zogenaamde verpandingsverboden ten behoeve van financieringsdoeleinden.

Ceres Legal¹ is een gespecialiseerde partij die kan bogen op een jarenlange ervaring met de inning van aan financieringsinstellingen verpande vorderingen. Het beroep op de verpandingsverboden vierde hoogtij in de jaren vóór 2014. Na het arrest Coface/Intergamma (ECLI:NL:HR:2014:682) viel het beroep op dergelijke bedingen gedurende circa twee jaren stil. Daarna hadden de meeste grotere handelspartijen hun algemene voorwaarden zodanig aangepast dat zij - met wisselend succes - goederenrechtelijke verpandingsverboden hebben geformuleerd. In zeer veel vorderingenportefeuilles wordt de waarde van de verpande vorderingen tenminste gehalveerd door de ingeroepen verpandingsverboden. De onzichtbaarheid hiervan vóór de openbaarmaking van een pandrecht maakt inderdaad de vorderingenportefeuille in toenemende mate onaantrekkelijk voor een financier.

De voorgenomen wettelijke regeling zal naar de overtuiging van Ceres Legal een belangrijke bijdrage leveren aan de financierbaarheid van Nederlandse bedrijven.

---

¹ Ceres Legal is de handelsnaam van Ceres Legal B.V., zie voor de activiteiten www.ceres-legal.nl.

Ceres Legal doet hierna een drietal aanbevelingen tot aanpassing van het wetsvoorstel, die openbaar mogen worden gemaakt.

ARTIKELSGEWIJS COMMENTAAR

Artikel I B en I C

Schriftelijkheidsvereiste

De wetgever voert een schriftelijkheidsvereiste in voor de mededelingen bedoeld in artikel 3:94 BW en 3:239 BW. Op pagina 9 van de Memorie van Toelichting wordt terecht overwogen dat de notie "schriftelijk" tevens omvat een mededeling langs elektronische weg. De MvT verwijst voor de onderbouwing hiervan in de eerste plaats naar artikel 6:227a BW. Dit wetsartikel ziet echter blijkens haar bewoordingen slechts op overeenkomsten. Als motivering dat het begrip "schriftelijk" in een meer algemene zin moet worden begrepen verwijst de MvT daarnaast naar Kamerstukken I 2003/2004, 28 483, C, p 1/2. Dit document ziet echter op een aanvulling van de Algemene wet Bestuursrecht. Dit één en ander is voor de praktijk niet hanteerbaar.

Ceres Legal geeft in overweging aan de voorgestelde nieuwe leden van de artikelen 94 en 239 een zin toe te voegen, en wel als volgt:

"Het bepaalde in artikel 6:227a BW is van overeenkomstige toepassing op de mededeling bedoeld in dit artikel."

Artikel II

Derogerende werking artikel 85a lid 2

Terecht wordt in de Overgangswet een formulering gekozen die ertoe dient om omzeiling van de nieuwe regeling tegen te gaan. Er is blijkens de literatuur reeds thans enige onduidelijkheid over de formulering van de overgangsregeling (WPNR 7204, p. 607/608).

Ceres Legal begrijpt artikel 85a aldus dat bestaande verpandingsverboden nietig worden vanaf het moment van inwerkingtreding van de nieuwe wet en dat daarenboven in geval van verpanding van vorderingen vóór de inwerkingtreding, ook bestaande verpandingsverboden die kleven aan geldvorderingen die pas ná inwerkingtreding ontstaan, nietig zijn. In die zin derogeert het tweede lid derhalve aan het eerste lid van artikel 85a. Het zou verduidelijkend zijn deze werking in de wettekst op te nemen.

Ontstaansmoment geldvorderingen

Door in artikel 85a lid 2 aan te knopen bij het "ontstaansmoment van de geldvordering" voor de toekomstige vorderingen, wordt een contractuele ruimte gelaten die misbruik in de hand kan werken. Uitgangspunt bij een geldvordering uit overeenkomst is immers dat het partijen vrijstaat contractueel te bepalen wanneer een geldvordering uit de overeenkomst ontstaat. Vgl. recente rechtspraak over het ontstaansmoment van vorderingen van zorgverleners op zorgverzekeraars (ECLI:NL:HR:2017:2901).

Ceres Legal signaleert vanuit haar praktijkervaring twee mogelijke ontwijkingsroutes om - tenminste tijdelijk - aan de werking van de wet te ontkomen. De eerste mogelijkheid is het vooruit factureren (bijvoorbeeld usance bij grote aanbestede projecten), waarbij de betaalbaarheid van de vordering wordt opgeschort tot een mijlpaal in de realisatie van het project is bereikt. De facto staan er dan facturen gedurende één jaar of langer op de debiteurenlijst die nog niet opeisbaar zijn. De tweede mogelijkheid is het contractueel vervroegd laten ontstaan van een geldvordering, onder opschortende - of ontbindende- voorwaarde. Deze mogelijkheid heeft wat beperkter in de tijd zijn werking, maar kan rondom de invoering toch voor de nodige onduidelijkheid zorgen.

Ceres Legal geeft in overweging een tweetal toevoegingen te doen in het ontwerp van de wettekst van artikel 85a lid 2 teneinde bovenstaande gesignaleerde punten te adresseren. De zin zou dan als volgt kunnen luiden:

"2. Niettegenstaande het bepaalde in het eerste lid, geldt deze wet tevens voor de overdracht van een geldvordering of de vestiging van een pandrecht daarop gelegen voor haar inwerkingtreding, als het een geldvordering betreft die pas nadien onvoorwaardelijk ontstaat."

Tot zover de voorstellen van Ceres Legal tot aanpassing van het concept wetsvoorstel.

OVERWEGING TEN OVERVLOEDE

Tijdens het concipiëren van dit document nam Ceres Legal kennis van het artikel "De Wet opheffing verpandingsverboden" van prof. mr. F.M.J. Verstijlen in het WPNR (WPNR 7203, p. 577/578). Ceres Legal kan zich niet vinden in diens betoog. Wij beperken onze reactie in deze consultatie tot de door hem aangedragen oplossing vergelijkbaar met het Duitse §354a Abs. 1 HGB.

Deze oplossing getuigt van weinig affiniteit met de praktijk van verpande vorderingen en het belang dat een financier heeft bij een waardering van die vorderingen als zekerheid voor een te verstrekken krediet. Immers, als verpande vorderingen in weerwil van een ongeldig verpandingsverbod aan de curator mogen worden voldaan (of sterker nog: altijd door de schuldenaar bevrijdend aan de curator mag worden

betaald), dan rekent alleen de curator zich rijk. Boedelschuldeisers moeten krachtens artikel 182 Fw immers meedelen in de algemene faillissementskosten. Met een dergelijke oplossing is de financieringspraktijk derhalve niet geholpen. Sterker nog, een dergelijke oplossing ondergraaft de bedoeling van de wettelijke regeling: het bevorderen van de financierbaarheid van het Nederlandse bedrijfsleven.

Graag verzoeken wij u bovengenoemde punten bij de verdere besluitvorming te betrekken en het uiteindelijke wetsvoorstel aan te passen.

Tot een nadere toelichting zijn wij indien gewenst uiteraard bereid.

Met de meeste hoogachting,

Ceres Legal B.V.